

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IEȘE ÎN FIECARE ȚI.

Pe unŭ anŭ 12 for., pe șese luni 6 for., pe trei luni 3 for.

România și străinătate:

Pe anŭ 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile nefrancoate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se retrămit.

ANULŪ XLVIII.

Nr. 12.

Mercuri 16 (28) Ianuaru

1885.

Românii. Tronulŭ și opiniunea publică. XI.

În statulŭ acesta, unde Curtea este încungiurată numai de aristocrația înaltă, foarte arareori se ivesce ocasiunea ca bărbați din poporŭ să se pôtă apropiă de monarhŭ său de unŭ altŭ membru alŭ casei domnitore. Dér chiar dacă li se dă vr'odată ocasiunea, acésta se întemplă sub controlulŭ și cu modalitatea, ce-o prescrie ministrii și ómenii Curții, cari, precum amŭ pățit' o în Uniádóra, nu sunt cu egală bunăvoință față de supușii, cari alérgă a dá espresiuene sentimentelorŭ lorŭ de credință și lealitate.

Este naturalŭ, că în asemenea împrejurări conducătorii noștri eșii din poporŭ, cari n'au titlulŭ de ranguri și de naștere, nu au intrare în sferile înalte ale Curții și de aceea nici nu li se dă ocasiunea de a pledá aici pentru cauza dréptă a poporului românŭ.

Pe când Maghiarii, Croații, Polonii, Cehii ș. a. au o mulțime de bărbați, cari posedŭ titluri spre a avé intrare la Curte, la noi se reduce acéstă facultate, de a ne representá, la Mitropolii și Episcopii noștri, cari după lege facŭ parte și din camera magnaților, și la câțiva militari de rangŭ mai înaltŭ.

Nenorocirea a voitŭ ca și acești puținŭ bărbați ai noștri de pozițiune mai înaltă să nu 'și dobéndescă ascultare în sferile superioare în cursulŭ celorŭ 16 ani din urmă. Unora li s'a interđisŭ, ear celorlalți le este interđisŭ a face politică.

Ce se atinge de prelații noștri, este de prisosŭ de a mai descrie cu de-a-méruntulŭ politica ce-o face guvernulŭ ungurescŭ în contra arhierilorŭ noștri și cu dênșii. Sémțimŭ destulŭ de durerosŭ urmările acestei nefaste politice ce are de scopŭ de a sprijini acțiunea de isolare și de defăimare a poporului românŭ față cu Tronulŭ.

Prelații noștri sunt espuși la o mulțime de presiuni, terorisări și seduceri din partea celorŭ dela putere, pentru ca aceștia să se pôtă apoi mândri înaintea monarhului, că îi au pe partea lorŭ pe arhierii români, pe cari îi descriu ca singurii reprezentanți ai poporului.

Politicii maghiari se pricepŭ de minune de a sădî cértă și intrigă în sînulŭ prelaților noștri folosindu-se de tóte apucăturile, ce le-au practicatŭ și moșii lorŭ din vechime. În acéstă privință ei întemplină unŭ sprijinŭ puternicŭ și din partea clerului ungurescŭ romano-catolicŭ, despre a căruia amestecŭ în afacerile nóstre bisericesci și naționale istoria va scrie încă multe. La acésta sunt a se mai adauge și rivalitățile nóstre confesiunale precum și slăbiciunile unora dintre arhieriei, cari nu se sfiescŭ a face servicii directe guvernului, spre a completá tristulŭ tablou alŭ paralisării factorilorŭ acestora de căpeteniă în viața noastră națională și bisericescă.

Astfelŭ dintre cei ce arŭ puté pledá pentru cauza noastră națională înaintea Tronului o parte nu au curagiulŭ de a întreprinde nimicŭ pe tărîmulŭ politicŭ, ér ceilalți lucră în sensulŭ și după dorința celorŭ dela putere; militarii noștri superiori în fine nu ne potŭ representá cu succesŭ interesele nóstre naționale în sferile Curții, mai ântéiu pentru că pozițiunea lorŭ nu le iértă

de a face politică și apoi pentru că suntŭ prea puținŭ.

La tóte aceste mai este a se adauge că în împrejurările actuale chiar de s'ar încercá unulŭ său altulŭ să apere în sferile memorate cauza poporului românŭ, elŭ ar întemplină acolo unŭ curentŭ nefavorabilŭ Românilorŭ, ce a fostŭ pregătitŭ în modŭ sistematicŭ și de mulți ani de cătră adversarii noștri.

Dela unŭ asemenea pasŭ amŭ puté așteptá órecare succesŭ, decă elŭ ar fi sprijinitŭ de-o mișcare sănătósă și resolută, între marginele legale, în sînulŭ poporului românŭ. De aceea amŭ susținutŭ și susținemŭ, că era de lipsă ca pasulŭ, ce l'au fostŭ întreprinsŭ la 1879 Archierii noștri de a cere sprijinulŭ Corónei întru apărarea intereselorŭ instrucțiunii române elementare, să fi fostŭ susținutŭ cu firmitate printr'o manifestațiune generală din partea întregului poporŭ, fără a mai cercetá decă arhierii au lucratŭ numai din propriulŭ indemnŭ său póte în urma vr'unei inspirațiunii din sferile, unde se țese firulŭ Ariadnei.

Neavândŭ, cine să ne ia în apărare la curte și înaintea Tronului, nu ne putemŭ mirá decă Capulŭ statului nu cunósce ađi durerile necazurilor și plângerile nóstre și decă îi este necunoscută mai alesŭ situațiunea ce s'a creatŭ dela 1868 încóce poporului românŭ.

Încă în Octomvre 1868 esprimase điarulŭ „Reform“ din Viena temerea, că consiliarii unguri vorŭ descrie atâtŭ față cu monarhulŭ câtŭ și prin biroulŭ de presă înaintea opiniunii publice starea lucrurilor astfelŭ, că Români sunt foarte mulțamiți cu guvernulŭ ungurescŭ, că sunt ómeni iubitori de pace, luândŭ afară pe cei 400 de membri ai conferinței passiviste din Ardélŭ, cari ar predicá pe față daco-românismulŭ ș. a.

Acésta temere basată în adevérŭ fŭ împărtășită și de publicisții români de p'atunci, cari mai accentuau că opiniunea publică din întru și din afară este, cu privire la atitudinea politică a Românilorŭ, înșelată.

Cu tóte că acésta convingere era generală între Români nu s'a întreprinsŭ nimicŭ seriosŭ din parte-le spre a combate și nimicŭ învinuirile nedrepte și faimele mincinoase răspândite de contrarii némului românescŭ. S'au întrunitŭ alegătorii români ardeleni în conferențe electorale pe rândŭ la 1869, 1872, 1875 și 1878, în ajunulŭ alegerilorŭ dietale, spre a declara éráși și éráși că libertatea poporului românŭ este sugrumată, dér despre enunțările acelorŭ adunări abia se luá notiță prin foile cele mari, se scriea și se vorbea însé cu atâtŭ mai multŭ despre tendințele subversive, ce le-ar nutri aceia, cari arangéză și compunŭ conferențele passiviste.

Pe la anulŭ 1876 scriitorulŭ acestorŭ rânduri adresându-se la unele foi germane, cari erau mai obiective și mai leale față cu Români, spre a le dá noué informațiunii privitoare la cauza noastră, a primitŭ răspunsulŭ, că bucirosŭ ne-arŭ luá în apărare, dér nu se vede nici o mișcare de luptă energică în sînulŭ poporului românŭ, care să justifice acésta apărare înaintea publicului lorŭ.

După ce era dificilă și periculósă situațiunea noastră în urma uneltirilorŭ contrarie, noi prin tăcerea noastră o agravamŭ încă și mai tare!

Abia în 1881 conferința noastră electorală a decisŭ a se compune unŭ memoriu, care a și văđutŭ lumina đilei în 1882, ear în primăvera anului următorŭ nemulțumirea poporului românŭ s'a manifestatŭ și în întruniri populare, cari au protestatŭ în contra încercărilorŭ de maghiarisare.

Manifestările nemulțămirei nóstre din primăvera anului 1883 și memoriulŭ conferenței din 1881 au trebuitŭ să facă impressiune nu numai asupra sferelorŭ parlamentare, ci și asupra celorŭ ce încungiurá Tronulŭ, dér n'au străbătutŭ până în urechile monarhului.

Éráși se alarmá țera și lumea prin intentare de procese, prin prigoniri și terorisări de totŭ felulŭ în județe, prin demonstrațiuni antiromânesce, prin amenințări din partea ministrilorŭ și altorŭ corifei maghiari în parlamentŭ, prin pressa maghiară și pressa subvenționată din afară, servindŭ ca nisce piese justificative circularele arhieresci, scrise la comanda ministrilorŭ.

Guvernulŭ ungurescŭ secerá unŭ nou succesŭ la Seghedinŭ și la Aradŭ, unde li s'au adresatŭ deputațiunilorŭ clerului nostru cuvinte dojenitóre din partea monarhului.

Tronulŭ, carea declarat serbătorește la 1868 că „statulŭ va asigurá fie-cărui cetățenŭ libertatea și desvoltarea limbei sale materne în modŭ egalŭ,“ n'are cunoscință nici până ađi, că acésta libertate și acéstă desvoltare a noastră este sugrumată, ci ceea ce a aflatŭ este numai, că noi Români n'amŭ fi la înălțimea datoriei nóstre de bunŭ și leali cetățeni.

CRONICA POLITICĂ.

Convențiunea de estradare încheiată între Prusia și Germania face pe »Pester Lloyd« dela 26 Ianuaru să scrie unŭ articolŭ de fondŭ, în care declará că guvernulŭ ungurescŭ n'ar putea primi o astfelŭ de invoice. În Ungaria nu s'a ivitŭ necesitatea, d'a eși din cadrulŭ legilorŭ existente, care sunt destulŭ de tari, ca să apere statulŭ și societatea. Mai importantă însă i se pare fóiei pestane cestiunea, dacă acéstă comunitate de a procede în contra anarchismului nu va aduce după sine o alipire mai intimă a statelorŭ contractante și în privința altorŭ probleme de politică internațională. O apropiere între Germania și Rusia în sensulŭ acesta ar trebui să aducă după sine o înstreinare a monarhiei austro-ungare de cele două puteri. »Pester Lloyd« își întemeiază acéstă din urmă afirmare pe faptulŭ, că nici o măsură fie câtŭ de aspră nu ajutá în contra anarchismului, căci mai multŭ decâtŭ să-i spéndure său să-i decapiteze pe ómeni nu se póte face, și legi de acestea are și Germania și Rusia. Și apoi fie că i-ar spândura unŭ gâde prusianŭ său rusŭ, totŭ una este, prin urmare ce rolŭ are convențiunea? »Pester Lloyd« bănuiesce că ea e o continuare directă a celei din 1863: e vorba de mișcarea polonă, ér nu de anarchismŭ. Dacă bănuéla e adevérată, atunci relațiunile dintre Germania și Austro-ungaria nu potŭ rămâné nealterate.

Din Berlinŭ se scrie, că tratatulŭ de estradare încheiatŭ între Prusia și Rusia este combătutŭ de tóte foile independente. Toți se plângŭ, că Prusia a lucratŭ ca statŭ particularŭ nebăgândŭ în sémă imperiulŭ. Foile polone din Lemberg încă se ocupă de acestŭ tratatŭ de estradare și 'și exprimă temerea, că óre nu va fi și Austro-Ungaria între pactanți? Ele se mângăie însă cu credință, că dieta ungară nu va incuviința nici odată unŭ astfelŭ de tractatŭ.

Se vorbi în mai multe rânduri în anulŭ trecutŭ, că Rușii ar fi luatŭ portulŭ Cavalla, aședatŭ spre ostŭ dela Salonicŭ pe țermulŭ Mării egeice, dar se dovedí că ves-

Cursul la bursa de Viena

din 26 Ianuarie st. n. 1885.

Table listing various financial instruments and their values, including bonds and exchange rates.

Bursa de Bucuresti.

Cota oficiala dela 12 Ianuarie st. v. 1884.

Table listing stock market prices and exchange rates for various currencies and securities.

Cursulu pieței Brașov

din 27 Ianuarie st. n. 1885.

Table listing market prices for various goods and currencies in Brașov.

Numere singuraticite din „Gazeta Transilvaniei“ se pot cumpăra în tutuneria lui Gross (în casa prefecturii.)

Minunea industriei.

Numai fl. 3.75

costă la mine de aqi incolo o escelentă, regulată și de sine luminătoare

Pendulă cu bătaie

bate orele întregi și jumătățile de ore, cu 2 punți bronzăți, în pervasă de nucă luxosă, forte fină poleită, cibucită, cu tablă arătătoare...

garantează pe 10 ani în scris

tocmai precum garantează pentru buna îmblare a ciasului. Eu sunt unicul inventator al acestor ciasornice și le vând numai de aceea așa de eficient...

I. H. Rabinovics

Fabrica pendulelor luminătoare

WIEN. Leopoldstadt, Schiffamtsgasse Nr. 20.

20% Tote prețurile scădute 20% per comptant.

Magazin de încălțăminte

al lui

Ioan Săbădeanu

Fabricat propriu și străin, solid și modern. Recomandă on. public cu prețuri scădute toate felurile de încălțăminte fine și ordinare...

Ghete de bărbați dela v. a. fl. 3.60 cr. în sus.

Ghete de dame " " 3. " " "

Pantofi și ghete de copii dela 60 " " "

Pantofi de casă de piele, pîslă seu stofă brodate cu flori pentru bărbați și dame dela v. a. fl. 1.30 cr. în sus.

Specialitate.

Cisme de copii în creț de Karlsbad dela v. a. fl. 3.50 cr. în sus

Șoșoni de postav de pîslă și cu Gumă englesă. Șoșoni cu talpe de pîslă lungi și scurți pentru voiagiori.

Comandele din afară se efectuează după măsurile trimise prompt și cele nepotrivite se iau înderă în schimb.

20% Tote prețurile scădute 20%

Mersul trenurilor

pe linia Predeal-Budapesta și pe linia Teiuș-Arad-Budapesta a călei ferate orientale de stat reg. ung.

Large table containing train schedules for routes between Predeal-Budapesta, Teiuș-Arad-Budapesta, and other stations, listing departure times and train types.

Nota: Orele de noapte sunt cele dintre liniile grase